

az örömben tettetés, mikor maga talál a szegény aratónak. Ha a konyhából cseléd hozza is le az udvarba a tálat: kiveszi a kezéből és maga siet vele mindenüvé. S micsoda ételsorozat, én Istennem!

Ilyenre szokta mondani az ember, hogy a „nevem-napján“ se ettem jobbat!

A tele talak szinte röpködnek a levegőben. A kerítés mellett meg Ignác gazda kezeli a csapat. Egy kétszázliteres hordó biztató gömbölyűsége ígér ott minden jót az arrafelé kacsintgatóknak.

Éjfélkor még javában járják az aratók a csárdást. A banda nem huz mást önekik.

S milyen keccsel, milyen könnyedén lejt valamennyi.

A kisasszonyok sem röstelnek pördülni egyet ezekkel a derék parasztleányekkel.

De nem is kap ám az egész környéken senki olyan buzgó, lelkiismeretes aratót, mint a csertői földesur. Életpárja minden esztendőben maga gondoskodik róla, hogy meglegyen a munkásnép jutalma, a „végző“, ami lassanként divatját mulja már...

Trianon évfordulójára

— 1920 június 4. —

D U N A

máskor kacagva is —, de mindig a miénk — és mindig magyar maradsz!

Szavaló kar: Bécs — Dévény — Pozsony — Óbuda — Budavára — Margitsziget — Mohácssziget — Alpár... Alföld — Alduna: beszélnek.

BÉCSNÉL:

Fölötte lebeg még
A bécsi erdő kék —
S zöldfátyolos árnya...
És mintha valakit
Sóhajtvá várna: —
Hullámszik szárnya.
Hullámok szállnak,
Figyelve várnak; —
Várnak... S izenetet zárnak...

Minden magyarnak:
Te vagy reményel

Fátyolos árnyad
Reszket szemébe! —
... Imát szorongat:
Forró szívében, —
Kemény kezében!

DÉVÉNYNÉL:

Dévényi parton már
Fodroz hullámod; —
Kis-Alföld viránya,
Sugárzó bája...
Fénye: — az álmod!
... Kalászos rónaság
Arany-határa —
Gyümölcsös kerteknek
Csengő szavára:
Égszinbe fürdeted
S magadhoz öleled:
Magyar mezőknek
Dalos világát...
Magyar szívekből
Született csillagok
Ezer virágát; —
Tündérek szárnyán,
Regösök ajkán
Szerteszét szálló —
Gyönyörben zengő
Könnyes muzsikáját...

POZSONYNÁL:

... Magyar Keletnél
Pirul a hajnal; —
Arany sugára,
Megannyi vitéz:
Délcegen nyargal
Pozsonyi Várral
S tűzarany rózsát
Csokorba kötve
Dob — a Dunával
Fölcsap a Duna
Ringó zöld árja...
A Magyar Himnusz
Zugja! — muzsikáljal!
„... — Mult századoknak
Kemény, reményszavát
Szerteszét kell vinnem:
Hallja itt meg minden:
VITAM ET SANGUINEM!

Piros a hajnal,
Fehér a gályá...
Óleli csókkal,
Zsoltáros szókkal:
Duna zöld hulláma...
S magyar szellők szárnya.

ÓBUDÁNÁL:

Felsir a viz alól
Attila sóhaja:
Nem szünik fájdalomad
Most sem még? — Óh Haza! —
Dul a Határidon
Pribékek bős hada!
Szegény, árva, bus Nemzetem!
Nem lehet még megpihennem
Hármas koporsómban!
Három fiam fékevesztett
Tüze ég szivedben!
Pártos gögöd Judáspénzét
Szorítod kezedben!
Kelj föl! s vitéz karjaiddal
Rabláncokat tördelj!
Aztán: — hittel, reménységgel: —
Nemzetvédő, fajtádörző
Erényiddel — Kereszt alá térdelj!
Erős karom! — akaratom!
S Árpád vérét: — az Istentől kérd el!

— — — — —
Ez ős Himnuszt tovább zugja
Duna bős hulláma;
Mindaddig, míg rá nem nevet
Ős Budának Vára:
Elsimult fodrára.

... Méltóságos jegenyesor,
Ezüstlombu fűzfák, —
Erdők, mezők Duna-tükrén
Buda tornyát látják...
S mint Nap felé, a virágok
Százszínekkel ékes, bájos
Kelyheiket tárják...
És e Zsoltárt zugják:
„Bua tornyán, hála Isten!
Kereszt ragyog ujjal
Ez — az Isten ujjal
Duna! Drága szent hullámod:
Büszke hajók karcsu teste furja;

Hullámkarod átöleli
 A Magyar Hajókat!
 S elringatod, csitítgatod
 Nehéz sóhajunkat!...
 Bárcsak most is várna, várna
 Rozgonyi Cicelle asszony
 Hatalmas gályája...
 Aki — nyilat vitt szemében...
 S hajófuró Buvár Kund-ot
 A két erős tenyerében.
 S benne élt a Hon és Nemzet:
 Hitves-szive közepében! — —

MARGITSZIGETNÉL:

...Boldog, édes mámorodban
 Két karoddal átöleled
 — Mint jó anya kis gyermeket, —
 Azt az áldott kedves helyet:
 Ahol Margit szent királylányt
 Szent kolostor Oltára várt...
 ...Ahol, — zsoltár zsong a légben
 Virágillatos napfényben...
 És az uton, — amerre járt:
 Liliomok sorakoznak...
 Gyöngyvirágok sóhajtoznak — — —
 Öreg Duna túlradó boldogságán
 A kék égen rózsafelhők mosolyognak.
 ...Virágok közt, lombok árnyán...
 Margitzsoltár galambszárnyán:
 Magyar Himnusz! — — Égi béke!
 E Szigeten, minden rögöt megcsókolnak.
 ...S száll az emlék a kék Dunán;
 Mint valami csodaváró
 Fehér csónak...

MOHÁCSNÁL:

Margitszigetnél Tündérkertet ölelsz:
 Ős Mohácsnál — temető!
 Mögötted hagytad vidámságunk...
 Itt zokogd el — a Kisfaludy lantján
 Felsikoltó bugó kesergőt!
 — — — Az emlékezés gyászfátyola alatt
 Halkan mormolják habjaid:
 A békességnek szent dalát — — —
 S a hősök lelkei megengesztelődve
 Hallgatják meg: odaát...
 Ki úgy szeret s ennyit tud szenvedni:
 Az a nép — nem veszthet el Hazát!

ALFÖLDI DUNA:

Alpár mezejéről
 Turul madár felszáll:
 „Vérszerződés! — Szittyavitéz!
 Árpád vezér él — s vár!”
 ...Magadhoz öleled
 Ringatod, rengeted
 S Alföldre engeded:
 Fejedelmi éked!
 Mutatod... zugatod:
 Reménység-hajónkat
 S fehér lobogóját!
 Delibláti Dombok...
 Bánsági bus árnyak, —
 Gyászfekete szárnyak:
 Zokogják — a rabság
 Kinkeserves átkát!
 S magyar bánatunkat.
 A Duna hullámai
 Titáni erőkkal,
 Tépdeső körmökkel
 Sziklaparthoz vágják!
 S világgá kiáltják!
 — — — Idegen járomba
 Nyügzött Orsova
 Egyre azt zokogja —:
 „Százszoráldott, drága,
 Hűséges kék Duna!
 Magyarhon folyama:
 Nem felejtünk soha!
 S nem engedünk oda!
 Nem! Nem! Soha!

(Utána: Ének, zene: Nem! Nem! Soha!)

Jártas Róza.